

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI MILLIY QADIRYATLAR RUHIDA
TARBIYALASH KELAJAK AVLODGA MILLIY QADIRYATLARNI YETKAZISH
POYDEVORI**

Mirzaraximova Nargiza Taxirovna

*Qibray tumani Maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi 5-umumiy
o'rta ta'lim maktabi boshlang'ich sinf o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Dunyoda qaltis strategik muhit hukum surgan hozirgi vaqtda, yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash ta'lim-tarbiya jarayonining muhim yo'nalishi bo'lib, bolalarda o'ziga xoslik va madaniy o'ziga xoslikni shakllantirishga xizmat qiladi. Bu ishda xalq an'analari bilan yaqindan tanishish, ona tiliga hurmat, odob-axloq me'yorlari va odob-axloq me'yorlarini singdirish, ta'lim-tarbiya jarayonida otanalar va jamoatchilikning faol ishtiroki kabi muhim yo'nalishlar o'rganilgan. Milliy madaniyatni ta'limga integratsiya qilish usuli sifatida loyiha faoliyatiga alohida e'tibor beriladi. Shuningdek, bolalarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish muhimligi ta'kidlanadi, bu ularga nafaqat o'zlashtirish, balki milliy qadriyatlarni idrok etish imkonini beradi. Binobarin, milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash o'z xalqining madaniy merosini asrash va rivojlantirishga tayyor bo'lgan ongli va mas'uliyatli fuqarolarni shakllantirishga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *Milliy qadiryat, miliy ruh, yosh avlod, ta'lim, tarbiya.*

Аннотация: *В настоящее время, когда в мире царит нестабильная стратегическая обстановка, воспитание молодого поколения в духе национальных ценностей является важным направлением образовательного процесса и служит формированию детской индивидуальности и культурной идентичности. В этой работе изучались такие важные направления, как знакомство с народными традициями, уважение к родному языку, привитие моральных норм и этикета, активное участие родителей и общественности в воспитательном процессе. Особое внимание уделено проектной деятельности как способу интеграции национальной культуры в образование. Также подчеркивается важность развития у детей критического мышления, позволяющего им не только учиться, но и воспринимать национальные ценности. Поэтому образование в духе национальных ценностей служит формированию сознательных и ответственных граждан, готовых сохранять и развивать культурное наследие своего народа.*

Ключевые слова: *Национальные ценности, национальный дух, молодое поколение, образование, воспитание.*

Annotation: *At the present time, when a volatile strategic environment prevails in the world, educating the young generation in the spirit of national values is an important direction of the educational process and serves to form children's individuality and cultural identity. In this work, important areas such as familiarity with folk traditions,*

respect for the mother tongue, inculcation of moral standards and etiquette, and active participation of parents and the public in the educational process were studied. Special attention is paid to project activities as a way of integrating national culture into education. It is also emphasized the importance of developing critical thinking in children, which allows them not only to learn, but also to perceive national values. Therefore, education in the spirit of national values serves to form conscious and responsible citizens who are ready to preserve and develop the cultural heritage of their people.

Key words: *National value, national spirit, young generation, education, upbringing.*

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash bolalarda o'zlikni anglash, o'z xalqining madaniyati va an'analariga hurmat tuyg'ularini shakllantirishga xizmat qiluvchi muhim vazifadir. Milliy qadriyatlarni kelajak avlodga yetkazish bir qancha muhim jihatlarni o'z ichiga oladi.

✓ Madaniyat va an'analar bilan tanishtirish. Bolalarni xalq urf-odatlarini, bayramlari, xalq og'zaki ijodi, musiqa va raqs bilan tanishtirish ularga o'z tarixi va madaniyatini yaxshiroq anglashga yordam beradi. Darslarda an'anaviy bayramlar haqidagi hikoyalar, ertak va xalq afsonalarini o'qish, xalq o'yinlarida qatnashish bo'lishi mumkin.

✓ Ona tiliga hurmat. Til madaniyatning muhim tashuvchisidir. Bolalarga milliy qadriyatlarni yetkazadigan ona tilini o'rgatish an'analar bilan mustahkam bog'lanishni yuzaga keltiradi. Bunda xalq ruhini aks ettiruvchi adabiy asarlar, qo'shiq va she'rlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega.

✓ Axloqiy me'yorlar va axloqiy tamoyillarni singdirish. Milliy qadriyatlarga ko'pincha kattalarni hurmat qilish, halollik, mehnatsevarlik va boshqalarga yordam berish kabi ma'lum axloqiy me'yorlar kiradi. Bolalarda bu fazilatlarni tarbiyalash hayotiy misollar, vaziyatlarni muhokama qilish va xatti-harakatlar modellarining roli orqali amalga oshirilishi mumkin.

✓ Loyiha faoliyati. Milliy madaniyatga qaratilgan loyihalarni yaratish bolalarni jalb qilishning samarali usuli bo'lishi mumkin. Bunga an'anaviy hunarmandchilik, pazandachilik yoki xalq hunarmandchiligiga yo'naltirilgan tadqiqotlar kiradi, bu o'quvchilarga nafaqat madaniyatni o'rganish, balki o'z bilimlarini amalda qo'llash imkonini beradi[3].

✓ Oila va jamiyat bilan hamkorlik. Ta'lim jarayoniga ota-onalar va jamoatchilikni jalb etish muhim ahamiyatga ega. Bayramlar, ko'rgazmalar yoki seminarlar kabi qo'shma tadbirlar uy va maktab o'rtasidagi aloqani mustahkamlashi, shuningdek, bolalarga o'z xalqlarining madaniy merosi haqida o'rgatishi mumkin.

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish. Milliy qadriyatlarga hurmat tuyg'usini tarbiyalash kundalik ishlar bilan cheklanib qolmasligi kerak. Bolalar madaniyatining ijobiy va salbiy tomonlarini tahlil qilish va muhokama qilishga imkon berish orqali

ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish muhimdir. Bu ularning yanada ongli fuqaro, milliy qadriyatlar tashuvchisi bo'lib yetishishlariga xizmat qiladi.

Milliy ruh bu buyuk va bebaho boylikdir [1]. Internet, zamonaviy gadjetlar yosh avlodni oq qog'ozdek beg'ubor ongini turli hil kerak va keraksiz, zararli va zaxarli ma'lumotlar bilan to'yintrayotgan zamonda farzandlarimizni milliy ruh va qadriyatlarimiz, tariximiz bilan asarb qolishimiz birdan bir yo'limizdir. O'zligini tanigan inson har qanday g'oylarga ko'r ko'rona sho'ng'ib ketmasdan hodisaga nisbatan tanqidiy fikr yurita oladi. Bunday bilim va tafakkurni alabatta ulug' zotlar o'qituvchilar va ota-onalar kelajagimiz yulduzlari O'zbekiston farzandlarida shakllantirishda pesh qadam bo'ladilar. Oilada tarbiyada+amaliy, maktabda ta'lim+tarbiya forumulasida ish olib borishni taklif qilamiz va muqobil yo'l deb hisoblaymiz.

Milliy qadriyat	Tavsifi
Do'stlik	Bir-biringizni hurmat qiling va qo'llab-quvvatlang
Oila	Yaqinlaringizga muhabbat va g'amxo'rlik
Vatan	Vatanga, madaniyatga muhabbat.
An'analar	Tarix va milliy urf-odatlar, ananalarni kelgusi avlodga yetkazish
Ta'lim	O'rganish va rivojlanish qobiliyati

Milliy qadriyatlarni kelajak avlodga yetkazish maktab, oila, mahalla ishtirokini talab qiladigan murakkab jarayondir. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash ularning nafaqat o'z merosi bilan faxrlanishlari, balki kelajakda o'z madaniyatini rivojlantirishning faol ishtirokchisi bo'lib yetishishlariga ham xizmat qiladi.

Yuqoridagi ko'rsatilgan ma'lumotlarga asoslanib, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun vatan tuyg'usi, milliy qadriyatlar va urf odatlar mujassam etgan dars rejasini taqdim etamiz.

Dars rejasi

Mavzu: Milliy qadriyatlar va urf-odatlar

Maqsadlar:

✓ O'quvchilarni "milliy qadriyatlar" va "urf-odatlar" tushunchalari bilan tanishtirish.

✓ Turli madaniyatlarga hurmatni rivojlantirish.

✓ Milliy an'analarning ahamiyati haqida tasavvur hosil qilish.

Uskunalar:

✓ PPT bilan taqdimot.

✓ Turli mamlakatlar xaritalari.

✓ Milliy bayramlar haqida video materiallar.

✓ Urf-odatlariga oid misollar bilan tarqatma materiallar.

Darsning tuzilishi:

Tashkiliy vaqt (2-3 daqiqa)

Salomlashish.

Darsni tashkil etish: “Bugun biz milliy qadriyatlar va urf-odatlar nima ekanligi haqida gaplashamiz.”

Mavzuga kirish (5-7 daqiqa)

Munozara: Milliy qadriyatlar nima? (bolalar javoblari)

“Qadriyatlar” va “urf-odatlar” tushunchalarini sodda tilda tushuntiring.

Asosiy qism (20-25 daqiqa)

Taqdimot (10 daqiqa):

Turli milliy qadriyatlar haqida hikoya (oilalar, hurmat, erkinlik, mehnatsevarlik).

Turli mamlakatlarning urf-odatlariga misollar (bayramlar, marosimlar, an'anaviy taomlar).

Guruh ishlari (10-15 daqiqa):

Guruhlarga bo'linish. Har bir guruh mamlakatni tanlaydi va uning milliy qadriyatlari va urf-odatlarini haqida qisqacha taqdimot tayyorlaydi (siz xaritalar va tarqatma materiallardan foydalanishingiz mumkin).

Guruh taqdimoti (10-15 daqiqa)

Har bir guruh o'z ishlarini sinfga taqdim etadi. Munozara.

Xulosa (5 daqiqa)

Muhokama: Siz qanday yangi narsalarni o'rgandingiz? Milliy qadriyatlar biz uchun qanday ahamiyatga ega?

Darsning qisqacha mazmuni: Nima uchun boshqa xalqlarning urf-odatlarini hurmat qilish va bilish muhim.

Uyga vazifa (2-3 daqiqa)

Oilangiz yoki xalqingizning milliy qadriyatlari haqida qisqacha insho yozing.

Resurslar:

Turli xalqlarning madaniyati va urf-odatlarini haqida kitoblar va maqolalar.

Milliy bayramlar haqida video.

Baholash:

Guruhdagi ish va taqdimotdagi ishtirokni baholash.

Uy vazifasini baholash.

Urf-odatlar, milliylik, qadriyatlar bu O'zbek xalqining buyuk boyligidir. Buyuk Soxibquron bobomiz Amir Temurning “Agar kimda – kim bizning qudratimizga shubxa qilsa, biz qurgan binolarga boqsin”, degan jumllarini yodga olish joiz. Biz tarixdan o'zligiga hos O'zbek avlodlaridirmiz. Bu tuyg'uni o'sib kelayotgan avlodga uqtirish, milliylik, g'ururimiz va faxrimiz ekanligini ularga yetkazish vatanimiz va ajdodlarimiz oldidagi burchimizdir. Tarixsiz kelajak yo'qdir, zero tarixini asragan va himoya qila olgan millatning kelajagi buyukdir. Bunday sharafli maqsadni amalga oshirish yo'lida pedagog hodimlarning burchida katta ma'suliyat bordir.

FOYDANALINGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev.S.H.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. Toshkeny - "O'zbekiston" - 2017

2. Qobusnoma — Kaykovus tomonidan XI asrning 82–83-yillarida fors tilida yozilgan asar. Sharq va Markaziy osiyo xalqlari orasida keng tarqalgan axloqiy-ta'limiy asar.

3. O'. M. Asqarova, M. Xayitboyev, M. S. Nishonov Pedagogika, Oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik/ O'.M. Asqarova, M. Xayitboyev, M.S. Nishonov. O 'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: «Talqin», 2008 - 288 b.